

PATVIRTINTA

Alytaus lopšelio-darželio „Šaltinėlis“
direktorius 2024 m. lapkričio 22 d.
įsakymu Nr. V-129

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO ALYTAUS LOPŠELYJE-DARŽELYJE „ŠALTINĖLIS“ TVARKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ (toliau – Lopšelis-darželis) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Lopšelyje-darželyje tvarka (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis.

2. Ši Tvarka nustato Lopšelio-darželio darbuotojų, vaikų, jų tėvų (globėjų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką Lopšelyje-darželyje.

3. Darbuotojai, vaikai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją Lopšelyje-darželyje vadovaujasi LR Švietimo įstatymu, LR Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lopšelio-darželio nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Lopšelio-darželio darbuotojų etikos kodeksu, šia Tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas – siekiant ugdyti pozityvų elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, Lopšelio-darželio, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarka remiasi šiais principais:

5.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmy imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo smurtaujančių/besityčiojančių ar patiriančių smurtą/patyčias amžiaus ir pareigų;

5.4. kiekvienas Lopšelio-darželio bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.1.1. **Žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **Fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **Socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **Elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai, o ją vykdančią dalyvauja visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

8. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą Lopšelio-darželio bendruomenei.

9. Tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. atlieka Lopšelio-darželio fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.2. vadovaujantis pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.4. teikia siūlymus Lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Lopšelyje-darželyje;

9.5. atlieka kitus Tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ar patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėse, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą/patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus) ar Lopšelio-darželio darbuotojus) ar kitas institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba, vaiko teisių tarnyba);

11.3. informuoja grupių mokytojus apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą/patyčias;

12. Ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo mokytojas įtariamus ir/ar įvykus patyčioms/ smurtui:

- 12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;
- 12.2. pasitvirtinus smurto/patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (1 priedas), ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;
- 12.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku ir informuoja apie pokyčius.
13. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą Vaiko gerovės komisijos pirmininkas:
 - 13.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės pirmininko kabinete);
 - 13.2. imasi spręsti smurto/patyčių situaciją;
 - 13.3. nedelsiant praneša Lopšelio-darželio direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Lopšelio-darželio darbuotojai ir pedagogai su šia Tvarka supažindinami pasirašytinai.
15. Tvarka skelbiama Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje www.alytaussaltinelis.lt

ALYTAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „ŠALTINĖLIS“

PRANEŠIMO APIE SMURTA/PATYČIAS FORMA

Pranešimo data / Registracijos Nr.

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kada įvyko smurtas/patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas/patyčios (vieta):	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (pažymėkite ir pabraukite reikalingus žodžius):	
☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.; ☐ Fizinės: mokinio/ suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys/ suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gandų skleidimas; ☐ Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio/ suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ _____	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

Bendruomenės nario, <u>patyrusio smurtą/patyčias</u> vardas, pavardė, grupė/pareigos:	
Bendruomenės nario, <u>kuris smurtavo/tyčiojosi</u> vardas, pavardė, grupė/pareigos:	
Bendruomenės nario/ių, <u>stebėjusio/ių smurtą/patyčias</u> vardas, pavardė, grupė/pareigos:	

Išsamesnė informacija apie įvykį, trumpas faktais pagrįstas įvykio aprašymas:

--

(Užpildžiusio asmens vardas, pavardė)

(Parašas)

ALYTAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „ŠALTINĖLIS“

SMURTO/PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Žymėjimų reikšmės:

Ž – žodinės

F – fizinės

S – socialinės

E – elektroninės

Kt – kiti pastebėjimai

V – vaikas

S – suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos/grupė	Smurto ir patyčių pobūdis: Ž, F, S, E, Kt	Smurtą patyręs asmuo (V, S)	Smurtavęs asmuo (V, S)	Pastabos